

**„Strategie zwalczania przestępczości transgranicznej w Niemczech i w Polsce”
KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI W SZCZECINIE
RAPORT Z EWALUACJI**

w ramach Programu „Leonardo da Vinci – Uczenie się przez całe życie”

Numer Projektu: 2013 – 1 – PL1-LEO03-37239

Ewaluacja projektu została przeprowadzona wśród uczestników przed wyjazdem, w trakcie realizacji projektu oraz po zakończeniu projektu pt. „Strategie zwalczania przestępczości transgranicznej w Niemczech i w Polsce”.

Z uwagi na coraz większą mobilność i swobodę poruszania się w państwach członkowskich UE transgraniczne działania przestępcze (m.in. kradzieże samochodów, przemyt narkotyków) stanowią ciągle nowe wyzwania. To z kolei wymaga stałego podnoszenia wiedzy, kompetencji i umiejętności w zakresie zwalczania różnych form przestępczości transgranicznej. Współpraca międzynarodowa w zakresie bezpieczeństwa obywateli i przeciwdziałania przestępczości rodzi konieczność współpracy zarówno służb mundurowych, jak i instytucji wymiaru sprawiedliwości. Z racji położenia geograficznego, województwo zachodniopomorskie jest obszarem o szczególnym charakterze transgranicznym narażonym na występowanie działań przestępczych obejmujących swoim zakresem nie tylko obszar Polski, ale i sąsiadujących z nią niemieckich landów. Zrozumienie systemu prawnego, organizacji i metod pracy, zapoznanie się ze standardami kulturowymi strony niemieckiej jest kluczowe w zakresie realizacji międzynarodowej pomocy prawnej.

Projekt był realizowany w terminie od 02.05.2014 r. do 30.01.2015 r. W ramach projektu 11 osób w tym 5 przedstawicieli z Prokuratury Apelacyjnej,

Okręgowej i Rejonowej w dniach 07.12. – 13.12.2014 r. odbyło tygodniową wymianę w Urzędzie Kryminalnym Kraju Związkowego Meklemburgii – Pomorza Przedniego, w trakcie którego poznali między innymi: strukturę organizacyjną Urzędu Kryminalnego, strukturę organizacyjną Policji Kraju Związkowego, zwiedzili Prezydium Policji i Prokuraturę w Rostocku i Neubrandenburgu, Instytut Techniki Kryminalistycznej w Rampe omówili nową polsko – niemiecką umowę o współpracy i aktualnie prowadzone sprawy.

Rekrutacja uczestników odbyła się wśród kadry kierowniczej zachodniopomorskiej Policji i Prokuratury, którzy w codziennej pracy zajmują się międzynarodowym obrotem prawnym a także zwalczaniem przestępczości transgranicznej. Osoby zainteresowane odbyciem wymiany musiały wykazać się: kilkuletnim doświadczeniem zawodowym związanym z tematyką projektu oraz co najmniej komunikatywną znajomością języka niemieckiego i/lub języka angielskiego.

W celu realizacji ewaluacji projektu wykorzystano narzędzie w postaci ankiety zawierającej zarówno pytania zamknięte, jak również otwarte. To narzędzie zostało zastosowane trzykrotnie.

W pierwszej ankiecie ewaluacyjnej – ex ante – po zrealizowaniu przygotowania kulturowo – językowego i przed wyjazdem do instytucji w kraju partnera, celem dokonania identyfikacji oczekiwań, jakie uczestnicy mieli względem przedstawicieli instytucji partnera, samej instytucji, jak również nadziei na zmiany w obszarze życia zawodowego jakie wiążą z realizacją wymiany oraz pozyskanymi podczas niej zasobami wiedzy, umiejętności i doświadczeń. W pytaniu 1 uczestnicy mieli odpowiedzieć na pytanie: dlaczego zadeklarowali chęć udziału w projekcie, poproszeni zostali również o opisanie swoich oczekiwań wynikających z udziału w projekcie. Uczestnicy udzielili odpowiedzi, iż zgłosili się do projektu w celu wymiany doświadczeń, poznania struktur, uwarunkowań prawnych oraz aspektów pracy niemieckich prokuratorów i funkcjonariuszy Policji. Ważnym elementem decydującym o ich udziale w projekcie była też chęć poszerzenia wiedzy na temat obserwacji i pościgów transgranicznych, poprawy umiejętności językowych a także możliwość nawiązania kontaktów.

W pyt. 2 uczestnicy mieli możliwość zgłoszenia swoich uwag i propozycji tematów, które powinny być ujęte w programie wymiany. Siedmiu uczestników nie miało uwag i propozycji tematów, przy czym trzech uczestników wskazało, iż proponowany przez stronę polską i niemiecką program wymiany, został

merytorycznie bardzo dobrze przygotowany i spełnia ich oczekiwania. Jeden uczestnik zasugerował aby w programie ujęto również temat możliwość korzystania z niemieckich bazy danych, kolejny zasugerował temat obserwacji transgranicznej pod kątem aktów prawnych, pomocy prawnej. Trzeci z uczestników zasugerował aby w programie ujęte zostało omówienie wspólnych działań i możliwości przeprowadzania szerszych ustaleń. Wszystkie te sugestie zostały wykorzystane i ujęte w programie stażu.

W pyt. 3 beneficjenci ostateczni zostali poproszeni o przedstawienie uwag i propozycji do przygotowania językowego i warunków pobytu w niemieckiej jednostce Policji. Sześć osób nie miało żadnych uwag i propozycji, określili oni przygotowanie kulturowo – językowe i organizację pobytu w niemieckiej jednostce Policji jako perfekcyjnie przygotowane. Pięć osób wskazało, iż szkolenie językowe powinno być dłuższe i bardziej intensywne.

Wyniki tej ankiety świadczą o tym, iż realizacja projektu była jak najbardziej zasadna. Uczestnicy projektu, chcą brać udział w projektach podnoszących kompetencje i podnoszących kwalifikacje zawodowe. Świadczy to o konieczności realizacji podobnych projektów. Warty podkreślenia jest fakt, konieczności realizacji szkoleń językowych w celu poprawy wzajemnej komunikacji. Zgodnie z sugestiami uczestników szkolenia językowe powinny być nastawione na naukę specjalistycznego i technicznego słownictwa i powinny być dłuższe i systematycznie realizowane.

Program stażu został przygotowany przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie w porozumieniu z Prokuratorem Apelacyjnym w Szczecinie a także Prokuratorem Generalnym w Rostocku i Dyrektorem Urzędu Kryminalnego Meklemburgii – Pomorza Przedniego, w oparciu o głęboką analizę potrzeb merytorycznych i praktycznych i z dbałością o zapewnienie najwyższej jego jakości. Uczestnicy zaakceptowali program stażu i nie wnieśli do niego żadnych uwag. Tym samym potwierdzili, iż tematyka projektu i program wymiany, z uwagi na rangę występowania zjawiska przestępczości transgranicznej jest bezwzględnie konieczna a projekty koncentrujące się na wzmocnieniu i pogłębianiu współpracy między organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości w Polsce i w Niemczech są nie tylko spójne z kierunkami rozwoju zawartymi w Strategii Wojewódzkiej Policji oraz Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego ale także z oczekiwaniami prokuratorów jak i funkcjonariuszy zachodniopomorskiej Policji. Uczestnicy nie mieli

również żadnych uwag odnośnie zaproponowanych warunków pobytu w niemieckiej jednostce Policji. Na co niewątpliwie miał wpływ fakt, iż pomoc w zorganizowaniu odpowiedniego zakwaterowania zapewniła strona niemiecka – konsultując, na każdym etapie, wszystkie uzgodnienia ze stroną polską – co zostało docenione przez beneficjentów ostatecznych.

W drugiej ankiecie ewaluacyjnej – midterm evaluation - podczas realizacji stażu u partnera projektu, w 1 pytaniu, uczestnicy projektu zostali poproszeni o ocenę organizacji zajęć pod względem merytorycznym i praktycznym. Wszyscy uczestnicy projektu odpowiedzieli, iż zajęcia miały bardzo bogaty, zróżnicowany program, na bardzo wysokim poziomie i w pełni spełniły oczekiwania uczestników zarówno pod względem merytorycznym jak i praktycznym. Co potwierdziło wyniki ankiety wypełnianej przez uczestników przed realizacją stażu.

W drugim pytaniu uczestnicy mieli odnieść się do kwestii czy program stażu pozwala poszerzyć umiejętności. Wszyscy uczestnicy potwierdzili, iż ułożenie programu umożliwia im poszerzenie umiejętności, zwłaszcza w zakresie wzajemnej pomocy prawnej. Beneficjenci określili program jako bardzo ciekawy i wyjaśniający wiele wątpliwości jakie mieli odnośnie współpracy. Oznacza to, iż efekty wymiany zostały dostrzeżone przez beneficjentów i nie było konieczności wprowadzania działań naprawczych i zmiany harmonogramu pracy.

W trzecim pytaniu uczestnicy zostali poproszeni o ocenę organizacji miejsca pobytu. Wszyscy uczestnicy określili warunki pobytu jako znakomite, spełniające ich oczekiwania, docenione zostało również położenie hotelu, w którym uczestnicy mieszkali. Wyniki tej ankiety świadczą o tym, iż beneficjenci ostateczni wysoko ocenili organizację zajęć zarówno pod względem merytorycznym jak i praktycznym, podobnie jak miejsce pobytu – oznacza to, iż zastosowane metody współpracy tj. ścisła współpraca i uzgodnienia na każdym etapie realizacji projektu ze stroną niemiecką, spotkały się z uznaniem uczestników projektu.

W ostatniej ankiecie – final evaluation – na zakończenie realizacji projektu, w pytaniu pierwszym uczestnicy projektu poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie czy możemy mówić o udanej realizacji przedmiotowego projektu. Dziewięciu uczestników odpowiedziało, iż realizacja projektu była bardzo udana, dodatkowo dwóch beneficjentów wskazało, iż należałoby zwiększyć ilość zajęć warsztatowych i ogólnie taką formę projektu kontynuować w przyszłości.

W pytaniu drugim beneficjenci mieli określić, czy udział w projekcie poszerzył ich umiejętności. Siedmiu uczestników odpowiedziało, iż projekt poszerzył znacznie ich umiejętności, dwóch wskazało, że szczególnie w zakresie praktycznej współpracy, zrozumienia struktury i organizacji niemieckiej Policji i Prokuratury, jeden z uczestników odpowiedział, iż udział w projekcie umożliwił pogłębienie umiejętności językowych a kolejny że zdobył dodatkowe informacje na temat przestępczości transgranicznej.

W trzecim pytaniu uczestnicy poproszeni zostali o ocenę i uzasadnienie, czy nabyte umiejętności i wiedza będą dla nich przydatne w ich pracy zawodowej. Dla wszystkich uczestników nabyte umiejętności i wiedza będą przydatne w codziennej pracy zawodowej. Dodatkowo kilku uczestników podkreśliło, iż szczególnie cenne było dla nich nawiązanie bezpośrednich kontaktów i poszerzenie dotychczasowej wiedzy na temat pościgów i obserwacji transgranicznych a także pomocy prawnej.

W czwartym pytaniu uczestnicy mieli ocenić pracę opiekunów projektu. Wszyscy ocenili ją bardzo wysoko, kilkoro z nich podkreśliło ich profesjonalne podejście i dyspozycyjność.

W ostatnim pytaniu beneficjenci poproszeni zostali o ich sugestie odnośnie przyszłej realizacji podobnych projektów. Trzech uczestników nie miało żadnych propozycji. Jeden uczestnik zasugerował, że wskazana byłaby realizacja podobnych projektów z innymi krajami tj. Austrią, Szwajcarią i krajami Morza Bałtyckiego. Kolejna osoba podkreśliła konieczność realizacji intensywnych szkoleń językowych. Trzy osoby wskazały na potrzebę realizacji podobnych projektów.

Trzecia z ankiet w zestawieniu z ankietą drugą pokazała, na ile oczekiwania beneficjentów zostały zrealizowane w rzeczywistości. Każdy z uczestników projektu wyniósł z niego wiedzę, doświadczenie i umiejętności, które zamierza implementować w zespole, w którym na co dzień realizuje zadania służbowe. Czasem są to rozwiązania proste nie pociągające za sobą skutków finansowych, których wdrożenie przyczyni się do wzrostu efektywności działania zespołu, podniesie jakość wykonywanych obowiązków, jak również usprawni pracę zespołu. Nagrania, zrealizowane podczas procesu wymiany posłużą każdemu z uczestników projektu do realizacji procesu szkoleniowego z wykorzystaniem metody kaskadowej.

Wyniki ankiet świadczą o tym, iż prokuratorzy i funkcjonariusze Policji, chcą brać udział w projektach służących wymianie doświadczeń, nawiązywaniu kontaktów oraz praktycznej możliwości realizacji zadań. Chcą doskonalić swoje umiejętności,

zarówno zawodowe jak również umiejętności językowe. Odbycie wymiany w instytucji partnera stworzyło możliwość zniwelowania barier, jak również było szansą na zapoznanie się z kulturą organizacyjną oraz technologiami stosowanymi w instytucji partnera. Ponadto, realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się do zacieśnienia jak i wyznaczenia nowych obszarów współpracy z partnerem zagranicznym pochodzącym z odmiennego kręgu kulturowego. Wymiana powinna w sposób pozytywny wpłynąć na dalszą karierę zawodową uczestników projektu. Odbycie stażu umożliwiło uczestnikom również doskonalenie i współdziałanie w praktycznej realizacji zadań Prokuratury i Policji polskiej i niemieckiej w ramach umów o współpracy przygranicznej, rozwój sposobów wymiany, realizację obserwacji i pościgów transgranicznych czy pomocy prawnej oraz rozpowszechniania najlepszych praktyk.

Dodatkowo uczestnicy przyznali, iż wybór miejsca organizacji szkolenia językowo – kulturowego oraz miejsca pobytu uczestników projektu spełnił ich oczekiwania i był w pełni zadowalający, zatem wdrażanie jakichkolwiek działań naprawczych nie było konieczne na żadnym etapie realizacji projektu.

Wysoko oceniając zasadność realizacji projektu, potwierdzili iż tematyka projektu i program wymiany, z uwagi na rangę występowania problemu, są bezwzględnie konieczne a projekt koncentrujący się na wymianie doświadczeń w zakresie przestępczości transgranicznej jest nie tylko spójny z kierunkami rozwoju zawartymi w Strategii Wojewódzkiej Policji oraz Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jak również z oczekiwaniami polskich prokuratorów i policjantów. .